

ИЗЛОЖБЕ

Слика ововременског значења

● Поводом изложбе «*Нова кретања у македонској ликовној уметности*» у Галерији Центра за културу «*Олга Петров*» у Панчеву

Већ дужи низ година током деценије што је управо на измаку, македонски ликовни уметници се налазе у самом фокусу југословенске ликовне уметности. Прилози из Македоније су изузетно запажени, и код публике и код критике, на најзначајнијим збориштима нашег сликарства, скулптуре, графике... На београдском Тријеналу, на прошлогодишњој Панчевачкој изложби југословенске скулптуре (ПИЈС), на сарајевској изложби «Документа 89», на ријечком Биеналу младих, сомборској ликовној јесени те на другим изложбама концепцијски посвећених актуелностима у југословенској уметности — уметници из Македоније су међу оним излагачима који значе један «нови талас», један нови и сасвим ововременски дух.

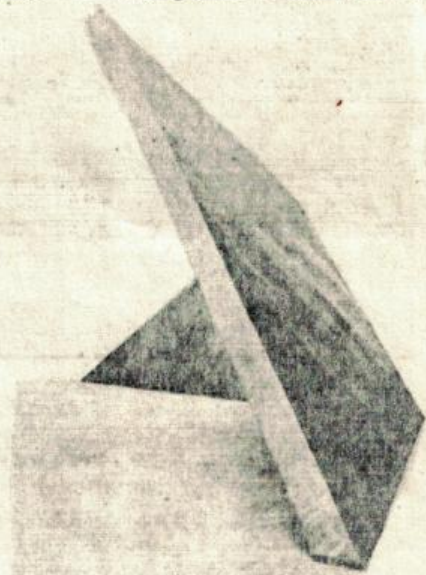
Тај и такав «нови талас» изазвао је најдинамичнију војвођанску галерију, Галерију Центра за културу «Олга Петров», да се посвети актуелностима и новим тенденцијама међу македонским уметницима. Изложба «Нова кретања у македонској ликовној уметности» никако није једна од оних «пригодних» којима се попуњавају рубрике о испуњењу међурепубличких размена већ истинска, аргументована и вредна информација. Заправо, ради се о поставци која одиста афирмише домете излагача, која ствара ново мишљење о данашњим збивањима и личностима у уметничком животу Македоније.

Аутор изложбе ликовни критичар Владимир Величковски се определио за једну комплексну концепцијску намеру. У тренуцима релевантних плуралистичких одређења, у моменту када на актуелности и правоваљаности претендују сликари и скулптори најразличитијих (често чак и опречних) опре-

делења, Величковски покушава да верификује најзначајније појаве. Иако је распон интересовања изузетно широк — од експресивне фигурације (Манев), преко апстракције са призвуком надреалног (Љ. Бојанов, В. Радивојевић—Бојарова, Гелевска, В. Ташовски), «чисте» и медијски промишлене апстракције Соколовског, Георгијева и Јакова, до строге монохромске геометрије Маневског и концептне ангажованости Жанете Вангели и Венка Цветкова код којих израз избегава једноставне дефиницијске верификације јер поседује чудесну количину синтетичког набоја ововременског сензибилитета — ова изложба поседује духовно јединство. Поготово се то односи на снажну групацију младих скулптора (Павлевски, Рамичевић, Киселичка—Калаџијева, Аџијевић, Шумковски) код којих Величковски препознаје «уметничке предмете који у себе упијају елементе духовне традиције места» а који, овде у панчевачкој изложби, добија посебно значење и снажно метафоричко дејство.

ВЕЛЕ ТАШКОВСКИ: ПРИРОДНА ПРИРОДА, УЉЕ, 1989.

СТАНКО ПАВЛЕВСКИ: АРХИТЕКТОНСКА СЕНЗАЦИЈА II, МЕТАЛ, 1988.

Руковођен сопственим разлозима и концепцијским одређењима, Величковски у састав излагача није уврстио неколицину аутора о којима ван македонских ликовних простора већ постоји одређена свест (Анета Светијева, Стефанов, Николовски, Беди, Петковић, Шемов и др.). Колико год парадоксално то звучало — њихово одсуство доприноси укупном утиску о изузетном богатству савремених тенденција у македонским ликовним збивањима, поготово у овом пост-модернистичком времену када се прожимања традиције и иновације делотворно доимају, када право на «свој глас» имају уметници свих генерација и заступници најразличитијих ставова, коначно — када перцепцијска свест посматрача подједнако реагује на многобројна тумачења света и времена у коме живимо.

И излагачи и Величковски, очигледно је, свесни су те чињенице. Због тога је и у понуђеним делима ове изложбе и у њеној концепцијској основи, присутан један субјективистички дух. Тај субјективизам никако није обуздаван али није ни претенциозно расуштен и неконтролисан. Захваљујући евидентној свести о изабраним медијима изражавања, захваљујући свесном промишљању одабраних тема, садржаја и мотива, захваљујући постојању уметничких разлога код сваког актера изложбе, «Нова кретања у македонској ликовној уметности» су једна релевантна изложба. Ова поставка нас информисе али и иритира — она поставља питања, намеће недоумице, изазива полемичка разматрања и на тај начин адекватно рефлектује једну ситуацију, одражава сву контроверзност уметничке актуелности, препознаје уметност као унутрашњи монолог изазван манифестацијама овог нашег света и овог нашег времена.

Саша СТЕПАНОВ